

- Szlak kajakowy, kierunek spływu
- Kilometr szlaku liczony w górę rzeki (w km)
- Odległość punktu do szlaku rzeki na danym kilometrze
- Początek/koniec szlaku
- Początek/koniec dziennej odcinka szlaku
- Przystań kajakowa; przystań żeglarska
- Stacja wodna; miejsce wodowania
- Przenoska, przewózka
- Niebezpieczne miejsce; elektronownia
- Jaz, spiętrzenie, próg; zakaz pływania
- Most; kładka, pomost; akwedukt; śluza
- Hodowla ryb
- Pole biwakowe; kąpielisko; plaża
- Rzeki; kanał
- Jezioro, zbiornik wodny; bagno, teren podmokły
- Kościół, klasztor; inny obiekt sakralny; kapliczka
- Zamek; muzeum; pomnik
- Pałac; dwór; zabytkowy park; leśniczówka
- Młyn; inny zabytek; ciekawy obiekt krajoznawczy
- Posterunek policji; szpital; przychodnia; apteka
- Market; sklep spożywczy; poczta
- Obiekt noclegowy; gastronomia; bankomat
- Informacja turystyczna; wiata turystyczna; miejsce odpoczynku
- Parking; przystanek autobusowy; Miejsce Obsługi Roverzystów
- Wieża widokowa; punkt widokowy; stadion, boisko
- Rezerwat przyrody; pomnik przyrody
- Teren zabudowany; teren przemysłowy; piasek
- Las; park; łąka
- Sad; ogród; inny teren zielony; cmentarz
- Autostrada
- Droga ekspresowa
- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa; droga lokalna
- Droga polna, leśna
- Linia kolejowa; stacja
- Nieczynna linia kolejowa
- Lotnisko
- Granica województwa
- Park narodowy
- Park krajoznawczy

0,0 + 0,2 km: Ustka	0,0 + 0,1 km: Ustka
2,3 km: 1,4 km: Ustka	6,3 km: Wodnica
10,2 km: Żmierzyn	16,7 km: Bydliń
13,2 km: Charnowo	28,4 km: Wylukowo
16,7 km: Bydliń	35,3 km: Słupsk
35,3 km: Słupsk	36,3 - 36,0 km: Słupsk
44,3 km: Łosin	53,3 km: Żelkówek
55,6 km: Słotawa	59,2 km: Leśny Dwór
64,8 - 64,5 km: Krzymia	65,1 km: wypływ z J. Krzymia
65,6 km: Krzymia	68,9 km: J. Krzymia
68,9 - 68,7 km: Konradowo	69,7 km: wypływ z J. Konradowo
70,0 km: Konradowo	74,2 km: J. Konradowo
76,2 km: Gałęźnia Mała	77,1 km: Gałęźnia Mała
84,3 km: Gałęźnia Mała (przewózka)	85,1 km: ujście do J. Głębokiego
85,8 km: Bytwa	88,0 km: Osieczki
91,6; 91,5 km: Gałęźnia Góra	94,7 km: połączenie kanału ze starorzeczem Słupia
104,0; 102,3 km: Soszyca	106,1 km: Bylina/Młynki
106,1 km: Bylina/Młynki	107,3 km: Żukówko
107,3 km: Żukówko	108,4 + 1,1 km: Jamno
108,5 km: J. Żukowskie	109,5; 108,7 km: Jamnowski Młyn
112,0 km: Parchowo	115,1 km: Parchowska Struga
119,0 km: Sulęczyń	119,4 km: Sulęczyń
119,6 km: Sulęczyń	119,8 km: Sulęczyń
120,0 km: Sulęczyń	120,4 km: Sulęczyń
120,8 - 120,6 km: Sulęczyń	121,4 - 120,8 km: Rytna Sulęczyńska
121,4 km: Sulęczyń	121,8 km: Sulęczyń
121,9 km: Sulęczyń	122,0 km: Sulęczyń
123,0 + 1,0 km: Bukowa Góra	125,0 km: Bukowa Góra
132,3 + 1,0 km: Gowidlinko	

Trudność szlaku:
 trudny
 średnio trudny
 łatwy

europilot
 ul. St. Konarskiego 3, 01-955 Warszawa
 tel./fax 22 664 50 91
 e-mail: biuro@europilot.com.pl
 www.europilot.com.pl

Przebieg szlaków oraz schematy przenoszek mają charakter orientacyjny

Odcinek 1
Gowidlinko – Sulęczyń (12 km)

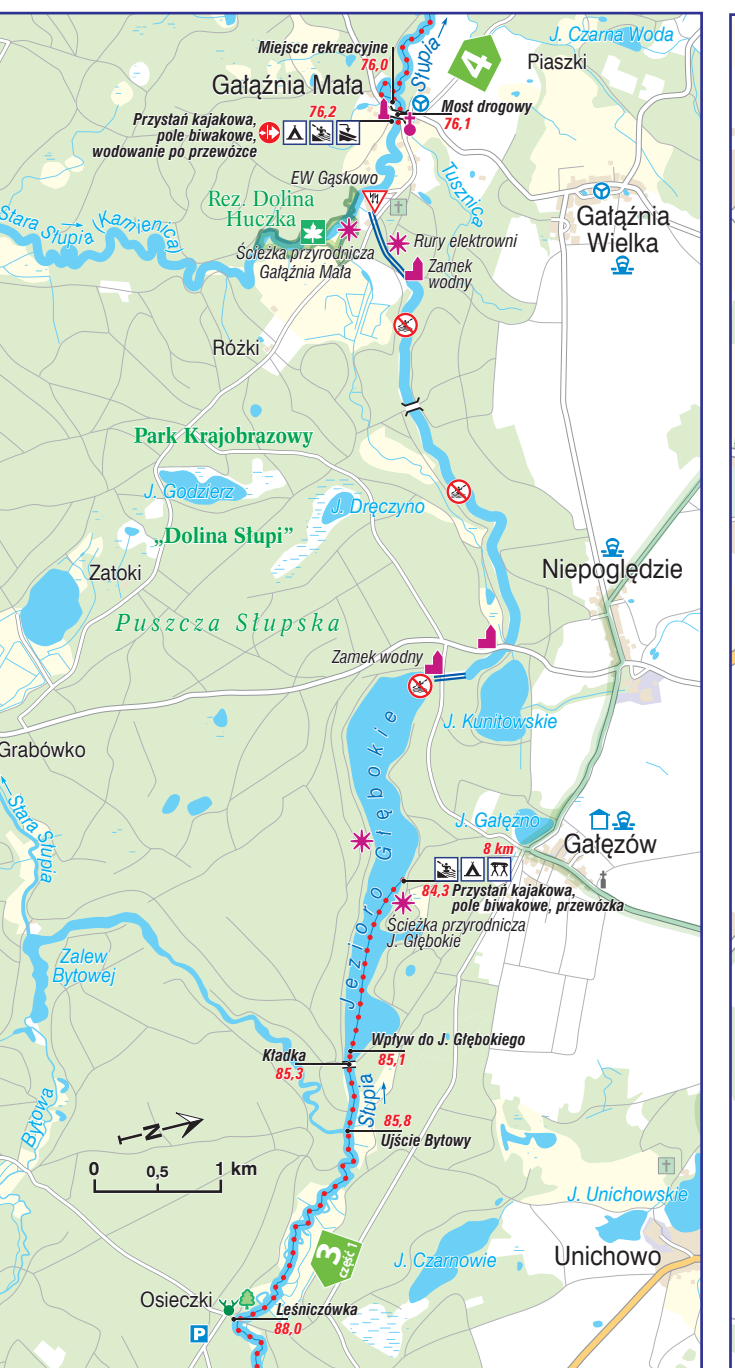
Odcinek 2
Sulęczyń – Bylina / Młynki (17,4 km)

Odcinek 3 (część 1)
Soszyca – Gałęźnia Mała (27,8 km)

Odcinek 3 (część 2)
Soszyca – Gałęźnia Mała (27,8 km)

Gowidlinko - plan miejscowości

Sulęczyń - plan miejscowości

szlak kajakowy

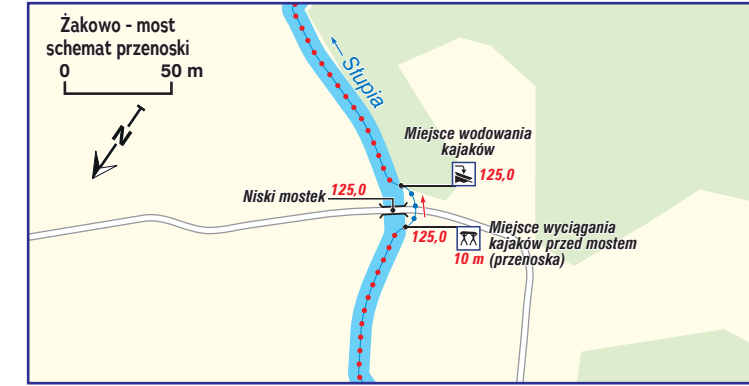
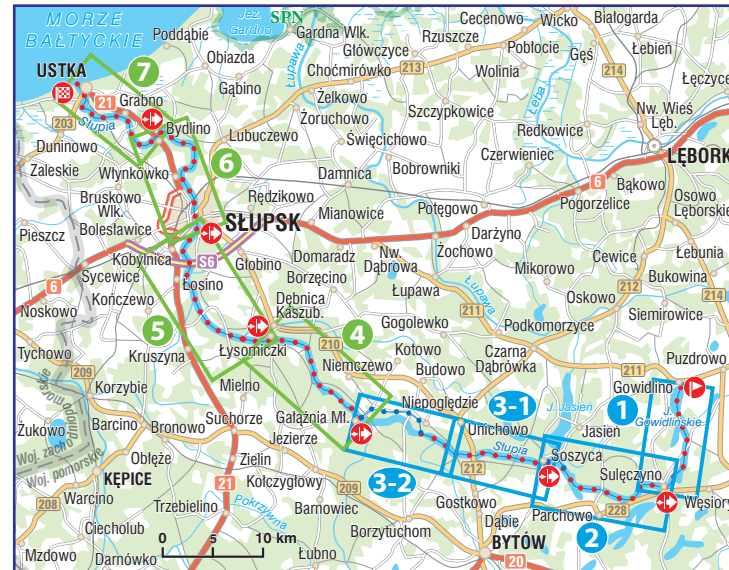
Słupia

część I

kajaki.pomorskie.eu

Pomorskie Szlaki Kajakowe

- 📏 Długość szlaku Stupia: **133,6 km**
- 📅 Liczba dni: **7**
- 👤 Liczba przenoszek: **6 i 2 przewózki**
- 🏠 Liczba przystani kajakowych: **23**
- 📺 Rekomendowana trasa spływu: **Gowidlino (km 133,4) – Ustka (km 0,0 + 0,2)**
- 🚨 Trudność: **szlak średnio trudny i średnio uciążliwy, szlak trudny (km 121,4–119,8; Rynna Sulęczyńska), szlak łatwy (km 112,0–106,0 Parchowo – Bylina)**
- 📌 Propozycje etapów spływów:
 - Gowidlino – Sulęcyno (12 km)
 - Sulęcyno – Bylina / Młynki (17,4 km, przewózka do Soszycy)
 - Soszycza – Gołębia Góra – Jezioro Głębokie (27,8 km, przewózka do Gałężni Małej)
 - Gałężnia Mała – Leśny Dwór (17 km)
 - Leśny Dwór – Słupsk (22,9 km)
 - Słupsk – Bydlino (19,6 km)
 - Bydlino – Ustka (16,9 km)

Zdjęcia: Rafał Wojczal/szajewski.com studio

Stupia, określana mianem „rzeki z prądem”, należy do najciekawszych rzek Pomorza. Wypływa z kaszubskich wzgórz położonych na południe od Sierakowic. Uroki rzeki i jej okolic można z powodzeniem podziwiać z kajaka. Liczący ponad 120 km szlak kajakowy zaczyna się w Gowidlinie. W górnym biegu rzeka przepływa przez duże Jezioro Gowidlińskie i kilka mniejszych. W okolicach Sulęcyna znajduje się znany, niezwykle atrakcyjny dla doświadczonych kajakarzy, przetomowy odcinek zwany „Rynną Sulęczyńską”. Środkowa część Stupia, od Sulęcyna do Słupska, to porośnięta głównie lasami, rzadko zasiedlona przez ludzi dolina. Rzeka płynie warko wśród dzikiej przyrody, sporo w niej „zwałek” i sztucznych przeszkód, dlatego pływanie kajakiem wymaga pewnego doświadczenia. Na skutek budowy obiektów hydrotechnicznych koryto Stupia uległo poważnym zmianom. Z uwagi na brak możliwości pływania po kanałach doprowadzających wodę do elektrowni wodnych Struga i Gąskowo, konieczne są dwie przewózki na odcinkach: Osada Młynki – Soszycza oraz przystań na Jeziorze Głębokim (okolice wsi Gałęzów) – Gałężnia Mała. W dolnym biegu Stupia przepływa przez centrum Słupska. Poniżej tego miasta jest znacznie szersza, ale nadal dość warkta. Uchodzi do Bałtyku w Uście i jest jedną z niewielu rzek, na których spływ zakończyć można na plaży morskiej plaży. Dla kajakarzy Stupia jest dobrze oznakowana i przygotowana do obsługi spływów.

Szlak kajakowy Stupia rozpoczyna się na plaży w **Gowidlinie**, gdzie wybudowano dużą przystań kajakową. Pierwsze 5 kilometrów trasy prowadzi przez dość duże rynnowe **Jezioro Gowidlińskie**. Aby nie stracić orientacji warto trzymać się lewego, wschodniego brzegu. Wypływ z jeziora zarośnięty jest trzcinami i przez to jest dość trudny do jednoznacznej lokalizacji. Znajduje się w południowej części zatoki, na wschodnim brzegu, w pobliżu turystycznej wsi **Podjazaj**.

Gowidlino to duża, kaszubska turystyczna wieś, w której warto zobaczyć kamienny, neogotycki kościół z połowy XIX wieku. Jest także początkiem Papięskiego Szlaku Kajakowego ustanowionego na pamiątkę wydarzeń z 1964 roku, kiedy to wraz z grupą trzynastoorga przyjaciół Stupią spływał Karol Wojtyła – późniejszy papież Jan Paweł II. Trasa Papięskiego Szlaku Kajakowego, na której rozmieszczono 10 tzw. kamieni papięskich w miejscach prawdopodobnego biwakowania grupy, obejmuje większość biegu rzeki, aż do Słupska.

Po wypłynięciu z jeziora Stupia jest niewielką rzeczką o niezbyt szybkim nurcie. Od czasu do czasu należy omijać zwalone do wody drzewa. Rzeka płynie

przez tereny rolnicze, ale przy samej wodzie koryto jest otoczone drzewami. Utrudnieniem są niskie mostki, z których ostatni na wysokości Żakowa wymaga **przenoski**. Za nim rzeka wpada do **Jeziora Węgorzyno**. Tu należy trzymać się prawego brzegu. Stupia wypływa w odnodze zachodniej jeziora na początku miejscowości **Sulęcyno**. Przy wschodniej odnodze zlokalizowano przystań kajakową w **Sulęcynie** (w kierunku Bukowej Góry) oraz kąpielisko gminne i wypożyczalnię sprzętu wodnego. Dalej rzeka płynie spokojnie jeszcze kilometr przez łąki. Na tym odcinku znajdują się dwa kolejne progi wodne. Następnie Stupia wpływa w las i rozpoczyna się jeden z najładniejszych fragmentów szlaku. Rzeka płynie szybko, rozlewając się po piaszczystych i żwirowych płycznach lub też meandruje wśród kęp drzew. Liczne zwalone pnie i leżące w nurcie kłody skutecznie utrudniają, ale i uatrakcyjniają spływ. Pokonanie tego odcinka szlaku zajmuje sporo czasu nawet doświadczonym kajakarzom.

Sulęcyno to kaszubska wieś turystyczna. Godny uwagi jest tu neogotycki, kamienny Kościół Świętej Trójcy z 1874 roku i dawny dwór rodu Heidensteinów. Brzegiem Jeziora Węgorzyno wytyczono ścieżkę dydaktyczną, znajdują się nad nim kwatery agroturystyczne i prywatne domki letniskowe. Z kolei nad położonym kilka kilometrów na wschód od Sulęcyna Jeziorze Długim położone są **Węsiory**. To tutaj i jest jedną z niewielu rzek, na których spływ zakończyć można na plaży morskiej plaży. Dla kajakarzy Stupia jest dobrze oznakowana i przygotowana do obsługi spływów.

Szlak kajakowy Stupia rozpoczyna się na plaży w **Gowidlinie**, gdzie wybudowano dużą przystań kajakową. Pierwsze 5 kilometrów trasy prowadzi przez dość duże rynnowe **Jezioro Gowidlińskie**. Aby nie stracić orientacji warto trzymać się lewego, wschodniego brzegu. Wypływ z jeziora zarośnięty jest trzcinami i przez to jest dość trudny do jednoznacznej lokalizacji. Znajduje się w południowej części zatoki, na wschodnim brzegu, w pobliżu turystycznej wsi **Podjazaj**.

Za przystanią w Sulęcynie rozpoczyna się słynna „**Rynna Sulęczyńska**”, krótki, ale bardzo wartki i trudny odcinek szlaku o charakterze górskim. Rzeka płynie wąską, głęboko wcięętą doliną między wzgórzami morenowymi, porośniętymi gęstym lasem. W nurcie leżą kamienie, między którymi kotłuje się spieniona woda. Ten odcinek najlepiej pokonywać w kajakach górskich z fartuchami, bez bagażu. Mniej doświadczeni kajakarze mogą przeciągnąć kajaki kilkaset metrów w dół rzeki ścieżką edukacyjną.

Ścieżka edukacyjna Rynna Sulęczyńska to wygodny trakt spacerowy, wzdłuż którego zlokalizowano wiaty i tablice informacyjne.

Za Rynną Sulęczyńską rzekę blokuje stary, betonowy jaz wymagający **przenoski**. Jest to miejsce niebezpieczne, dlatego już pod koniec Rynny należy zachować szczególną ostrożność, by woda nie zabrała kajaka w kierunku jazu. Uważać też trzeba przy samym wyciągnięciu kajaków, nurt jest tu bowiem nadal bardzo silny. Kajaki należy przemieścić prawym brzegiem rzeki obok domów jednorodzinnych i zwładować je za małym, drewnianym mostkiem.

Rzeka za Rynną zwalnia, jakby wyczerpana walką z kamieniami. Przez następny kilometr leniwie płynie w szerokiej dolinie wśród łąk, zostawiając za sobą zabudowania Sulęcyna. Stupię przegradzają dwa jazy i próg wodny, które należy pokonać, przy czym drugi z jazów wymaga **przenoski**. Za nimi znajduje się duża, położona na obu brzegach rzeki **przystań kajakowa**. Dalej rzeka płynie spokojnie jeszcze kilometr przez łąki. Na tym odcinku znajdują się dwa kolejne progi wodne. Następnie Stupia wpływa w las i rozpoczyna się jeden z najładniejszych fragmentów szlaku. Rzeka płynie szybko, rozlewając się po piaszczystych i żwirowych płycznach lub też meandruje wśród kęp drzew. Liczne zwalone pnie i leżące w nurcie kłody skutecznie utrudniają, ale i uatrakcyjniają spływ. Pokonanie tego odcinka szlaku zajmuje sporo czasu nawet doświadczonym kajakarzom.

Za mostem drogowym w osadzie **Nowe Pole** rzeka zmienia kierunek „skracając” w lewo, natomiast nurt rzeki spycha kajak na stronę prawą, na wystającą z wody pale. Dwa kilometry dalej, na wysokości **Parchowskiego Młyna**, z lewej strony do Stupia wpada krótki dopływ **Parchowskiej Strugi**, prowadzący wodę z dużego Jeziora Mausz. Latem na tym odcinku często brakuje wody, przez co konieczne jest holowanie kajaków na sporych fragmentach rzeki.

Po kilku kilometrach rzeka wypływa na rozległe łąki, które zajmują tu szerokie dno doliny. Nurt zwalnia, rzeka staje się głębsza i spokojniejsza. Wpływa jeszcze na chwilę w las, w którym znajduje się most drogowy, a za nim na brzegu pole biwakowe. W pobliżu leży duża wieś **Parchowo**.

Poranek na polu biwakowym w Gałęzowie, nad Jeziorze Głębokim

Stupia dostarcza adrenaliny – Rynna Sulęczyńska

Z zabytkowych budowli w **Parchowie** wyróżnia się ceglany, neoromański kościół z 1854 roku, pałac szlachecki z XIX wieku oraz drewniana chata kaszubska z połowy XIX wieku.

Za mostem w Parchowie Stupia nadal spokojnie płynie przez łąki i lasy. Ma zupełnie inny charakter, niż szalona, warkta, meandrująca przez las rzeka, jaką była jeszcze kilka kilometrów wcześniej. W pewnym momencie rozpoczyna się płycznina otoczona trzcinami. To znak, że Stupia wpada do płytkiego, mulistego **Jeziora Żukowskiego** będącego rajem dla ptaków. Przed ujściem na szlak znajdują się dwie prywatne **przystanie kajakowe**. Przez jezioro płynąć należy na zachód wzdłuż jego brzegów w kierunku mostu drogowego, gdzie rzeka wypływa z jeziora w pobliżu **przystani kajakowej**. Dalej Stupia płynie otoczona dostojnymi drzewami. W nurcie leży sporo zwalonych pni, jednak szerokość rzeki pozwala na ich spokojne omijanie. Za mostem drogowym w osadzie **Młynki**, zwanej też Byliną, znajduje się jaz przegradzający rzekę. Należy wyciągnąć kajaki z wody i przewieźć je do Soszycy, ponieważ za jazem zaczyna się kanał elektrowni wodnej Struga wyłączony ze spływu. Przewózki oferuje miejscowy rolnik.

W **Soszycy** funkcjonują dwie przystanie kajakowe i wypożyczalnia kajaków. Atrakcją jest Elektrownia Wodna Struga – najstarsza na Pomorzu i zapewne jedna z najstarszych wciąż pracujących w Europie. Zbudowano ją w 1896 roku. Unikatem są dwie wciąż działające, ponad stuletnie żarówki firmy Osram, sygnalizujące awarię urządzeń elektrowni. Być może są to najstarsze działające żarówki na świecie.

W Soszycy rozpoczyna się odcinek szlaku znajdujący się na terenie **Parku Krajobrazowego „Dolina Stupi”**. Za mostem rzeka ponownie wypływa w las. Na obu brzegach widoczne są pozostałości mostu dawnej linii kolejowej, a na brzegu znajduje się kolejny z „Kamieni Papięskich”.

Park Krajobrazowy „Dolina Stupi” obejmuje obszar środkowego i dolnego biegu rzeki Stupia i jej zlewni. 72% jego powierzchni zajmują lasy, głównie bór sosnowy świeży i mieszaný. Ośią parku jest rzeka Stupia, która wraz z dopływami reprezentuje cenne siedlisko przyrodnicze. W krajobrazie na szczególną uwagę zasługują jeziora, zwłaszcza łobeliowe z reliktoową roślinnością i starorzecza. Pracownicy Parku wyznaczyli trasy, oznakowali i wykonali zagospodarowanie na 5 ścieżkach przyrodniczych: „Szlakiem troci i łososia” w Łosinie, „Ścieżka przyrodnicza w Krzyńni”, „Ścieżka przyrodnicza w Gałężni Małej”, ścieżka przyrodnicza „Okolice Jeziora Głębokiego” oraz ścieżka przyrodnicza „Szlakiem Pięciu Jezior” w Soszycy. Wszystkie, ze względu na ich lokalizację, są dostępne dla kajakarzy. Przez park przebiega także unikalny w skali Polski **Szlak Elektrowni Wodnych**, obejmujący zespoły hydrotechniczne zawarte w trójgacie łączącym Słupsk, Łębork i Bytów. Jego zasadniczym elementem są wybudowane pod koniec XIX i w początkach XX wieku siłownie wodne w dorzeczu Stupia.

Ten odcinek szlaku jest średnio trudny. Wody jest nieco więcej, ale też siła nurtu jest większa niż na odcinku poniżej Sulęcyna. Rzeka meandruje, w nurcie jest mnóstwo przeszkód. Brzegi są porośnięte lasem i dalej łąkami, często podmokłe. W pobliżu znajdują się ostoje zwierzyny, gniazdują też rzadkie bieliki. Jedynym miarę dogodnym miejscem odpoczynku na tym odcinku jest niewielka polanka przy pozostałościach mostu. Taki charakter rzeka ma do mostu drogowego w **Gołębiej Górze**. Około 300 metrów przed nim Stupia zaczyna towarzyszyć położony na jej lewym brzegu **rezerwat przyrody „Gołębia Góra”**. Można go zwiedzić korzystając z wyznaczonej tam przez Nadleśnictwo Bytów ścieżki przyrodniczej. Warto więc zrobić sobie postój na jednej z dwóch **przystani kajakowych**, znajdujących się przed i za wspomnianym mostem, na prawym brzegu rzeki.

Za **Gołębią Górą** rzeka płynie nieco wolniej, ale nadal jest to odcinek z dużą liczbą przeszkód, prowadzący przez piękne lasy. Przerwę można zrobić przy **leśniczówce Osieczki**, aby zobaczyć piękne, pomnikowe drzewa. Bezpośrednio przed **Jeziorze Głębokim** znajduje się rozwidlenie – płynąc w lewo wpłyniemy starym korytem Stupia w spiętrzony zbiornik wodny

– **Zalew Rzeki Bytowy** (zwany też Cichą wodą). Z uwagi na minimalny przepływ wody poniżej Zapory Bytowskiej przepłynięcie tzw. „Starej Stupia” od ujścia rzeki Bytowskiej do ujścia do Stupia wód rzeki Kamienicy jest praktycznie niemożliwe. Dlatego trzymając się prawej strony wpływamy w kanał doprowadzający wody Stupia do Jeziora Głębokiego. Po jego północnej stronie wybudowano dużą **przystań kajakową** niedaleko wsi **Gałęzów**. Stąd kajaki trzeba przewieźć do **Gałężni Małej**, gdyż **nie ma możliwości przepłynięcia** kilku kilometrów rzeki za Jeziorze Głębokim ze względu na zlokalizowane tam elementy hydrotechniczne kolejnej na szlaku Stupia EW Gąskowo w Gałężni Małej. Jest ona zamknięta dwoma zamkami wodnymi, a znajdujący się między nimi **kanal jest niedostępny dla kajakarzy**. Dalej kilkaset metrów do elektrowni woda płynie rurami.

Położone wśród lasów 107 hektarowe długie i wąskie **Jezioro Głębokie** jest przykładem jezior rynnowych. Jego maksymalna głębokość osiąga ponad 38 m. Z uwagi na włączenie go w system hydroenergetyczny elektrowni Gąskowo w Gałężni Małej ma zmienny poziom wody, a nad jego brzegiem zlokalizowano charakterystyczną budowlę – tzw. **Zamek Wodny**, za którym zaczyna się kanał elektrowni, a jego architektura przypomina nieco zameczek obronny. Przez przystań kajakową nad jeziorem przebiega **ścieżka przyrodnicza „Okolice jeziora Głębokiego”**. Zaprowadzi nas ona do pobliskiej miejscowości **Gałęzów**, gdzie funkcjonuje m.in. sklep spożywczy.

Przystań kajakowa w Gałężni Małej

Stupia

ABC KAJAKARZA

- Dobijanie do brzegu, wsiadanie/wysiadanie**
- » Dobijaj do brzegu pod prąd.
 - » Wsiadaj/wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.
- Wywrotka**
- » Po wywrotce nie odwracaj kajaka, podprowadź go do brzegu.
 - » Ratuj najpierw człowieka, potem sprzęt.
- Pamiętaj**
- » Rzeczy zabezpiecz przed zamoczeniem (wodoszczelne worki) i zgubieniem w wodzie (przywiąż).
 - » Zabierz mapę szlaku (miejsca niebezpieczne, biwaki, atrakcje).
 - » Weź gotówkę.
 - » Nadaj telefon.
- Obserwacja**
- » Obserwuj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zmarszczki, fale czy wiry to zapowiedź podwodnych przeszkód do ominięcia.
 - » Obserwuj zmiany pogody.
- Zachowanie**
- » Nie wsiadaj i nie pływaj po spożyciu alkoholu.
 - » Zwracaj uwagę na innych.
 - » Pomagaj innym w razie potrzeby.
 - » Nie przeceniaj swych sił.
 - » Zachowaj ostrożność, nie pływaj samotnie.
 - » Pływaj w kamizelce ratunkowej.
 - » Biwakuj w bezpiecznych miejscach (nie na wyspach na rzece).
 - » Śmieci pakuj w worki, zostawiaj w miejscach wyznaczonych.
 - » Przed wypłynięciem zapoznaj się z trasą spływu, informacjami o rzece i pogodzie.
 - » Zachowaj sztyk: na prodzie grupy płynie przewodnik, na końcu ratownik lub najsprawniejsza osada.
 - » Unikaj spływania przez sztuczne progi, przeniesij kajak brzegiem.
 - » Zapisz w telefonie numery służb ratunkowych.
 - » W razie wypadku powiadom służby ratownicze.

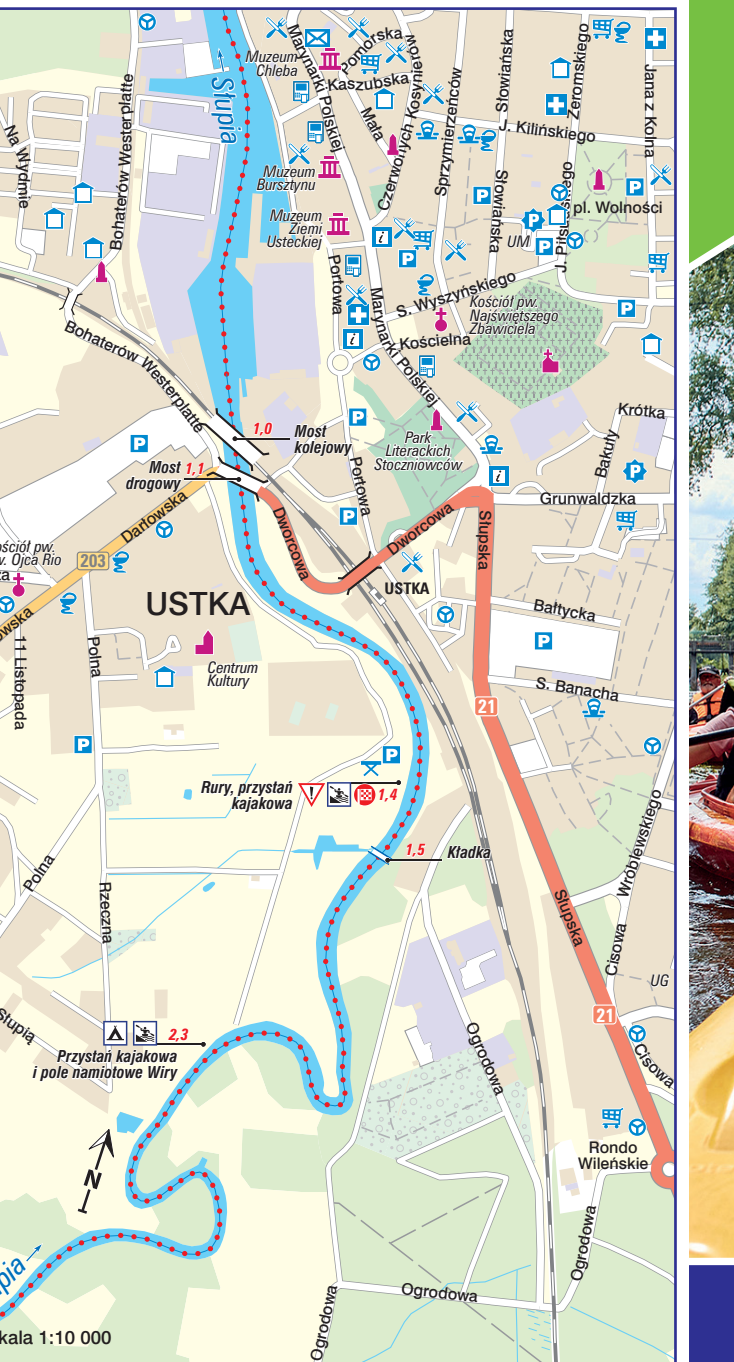
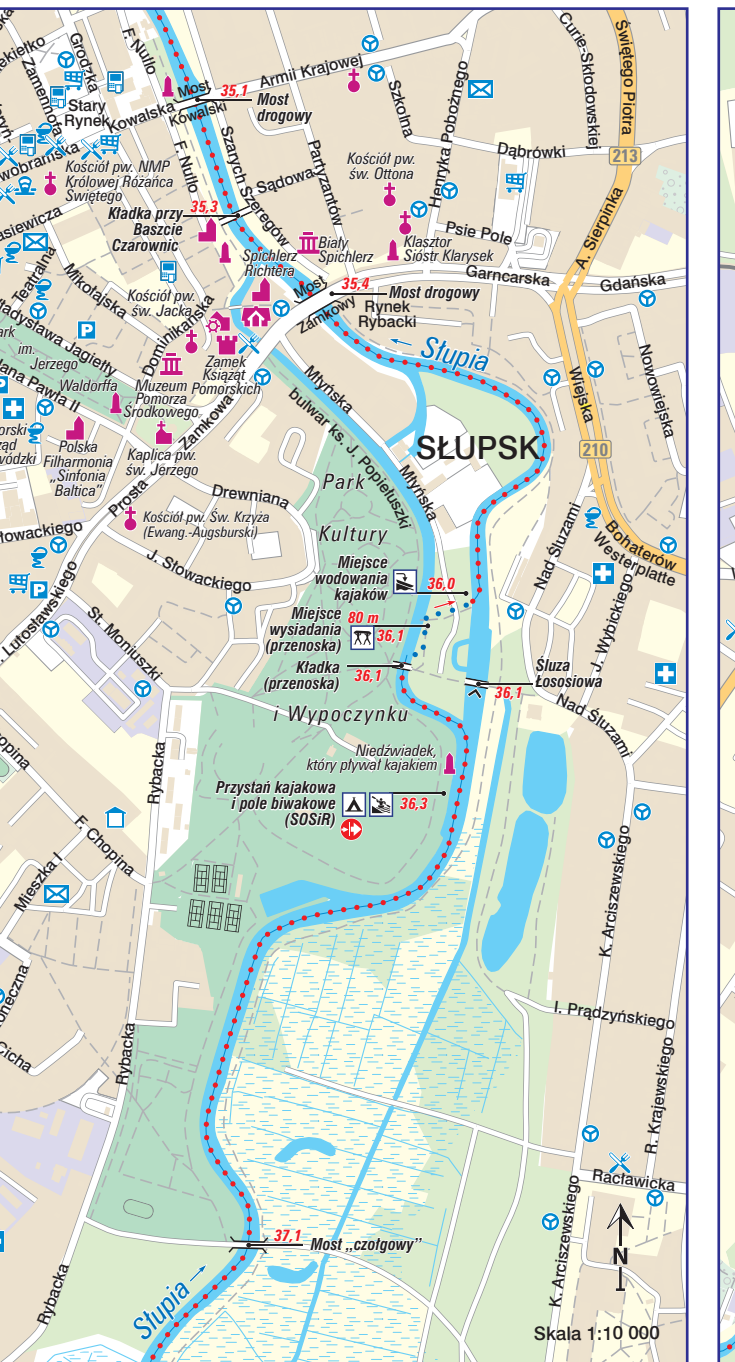
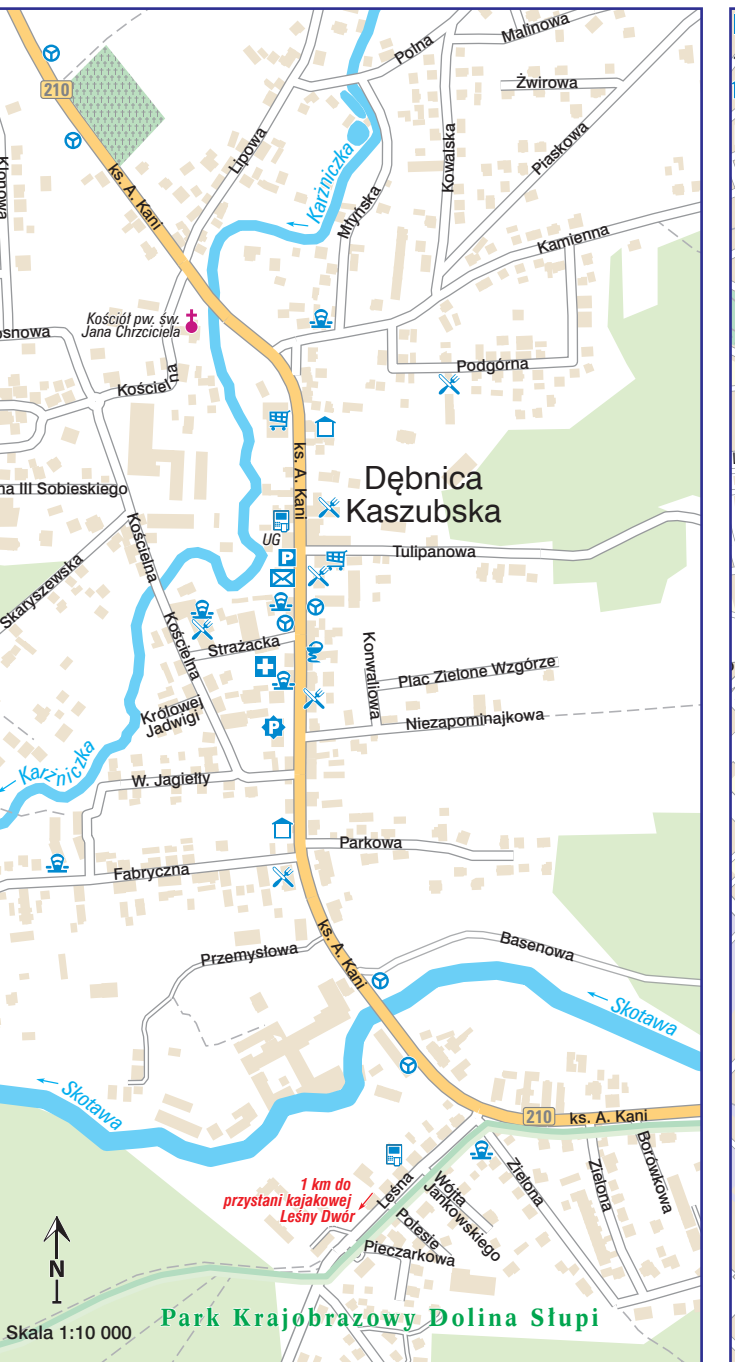
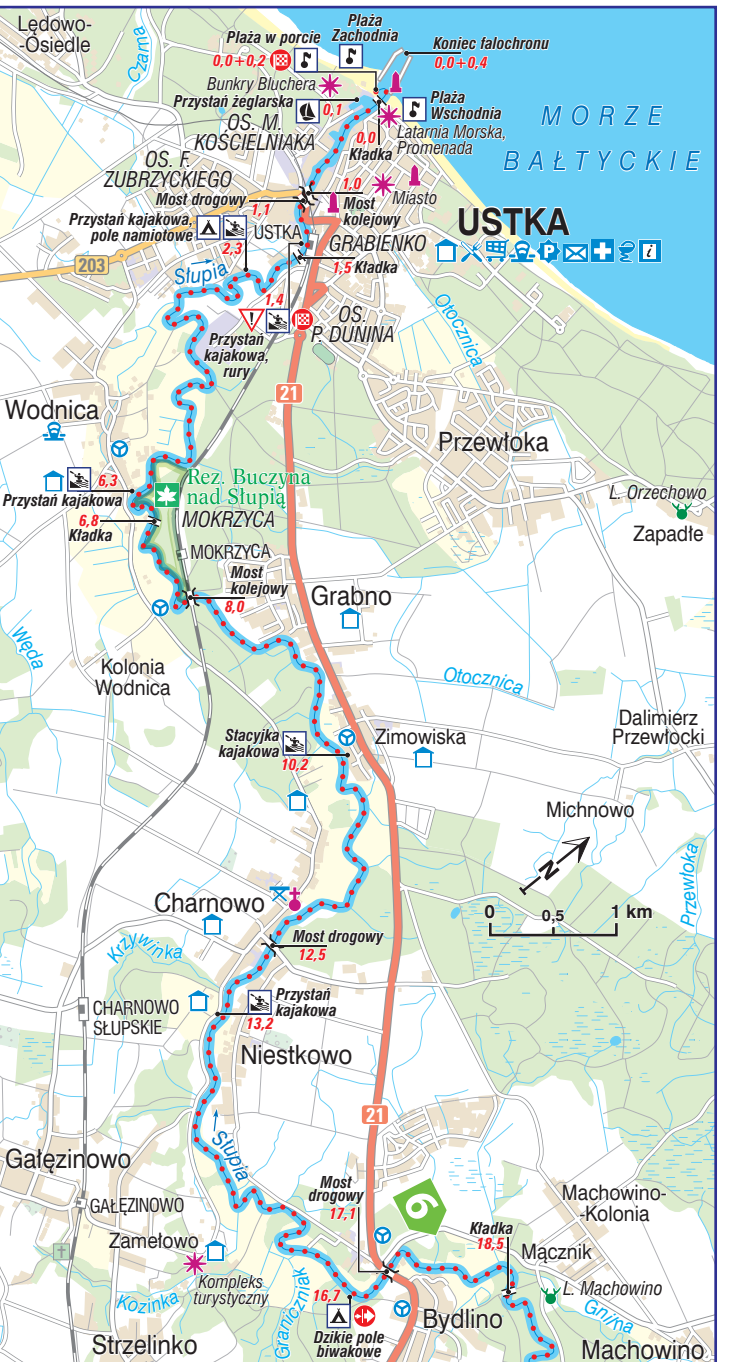
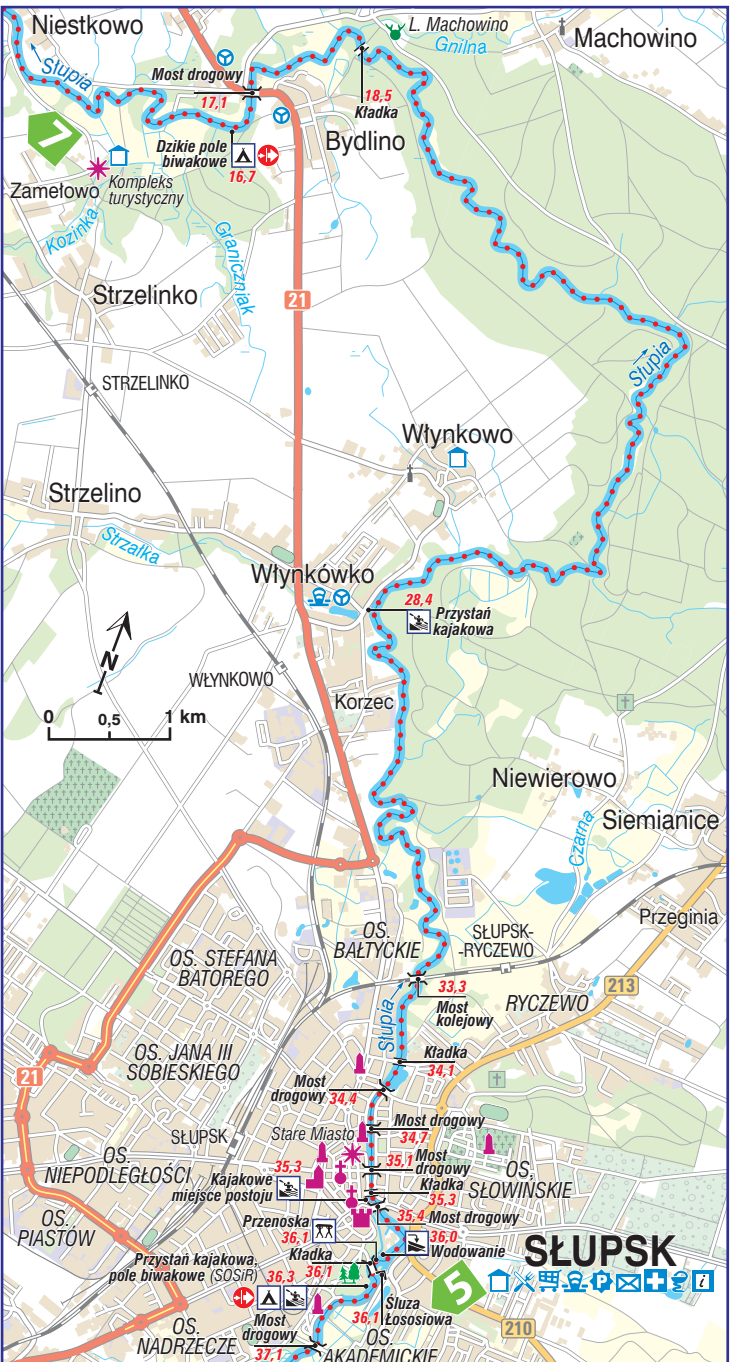
Ważne numery telefonów:
 112 (alarmowy)
 601 100 100 (ratunkowy nad wodą)
 58 3094911 (WIOŚ)
 52 3391100 (RZGW w Bydgoszczy)
 58 3261888 (RZGW w Gdańsku)
 91 4411200 (RZGW w Szczecinie)
 22 4701000 (Infolinia Wód Polskich)

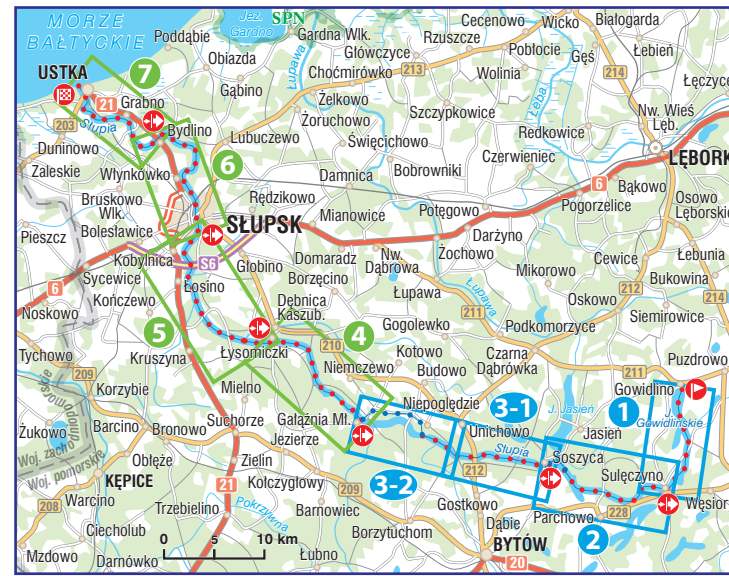
Facebook: PomorskieSzlakiKajakowe
 kajaki.pomorskie.eu

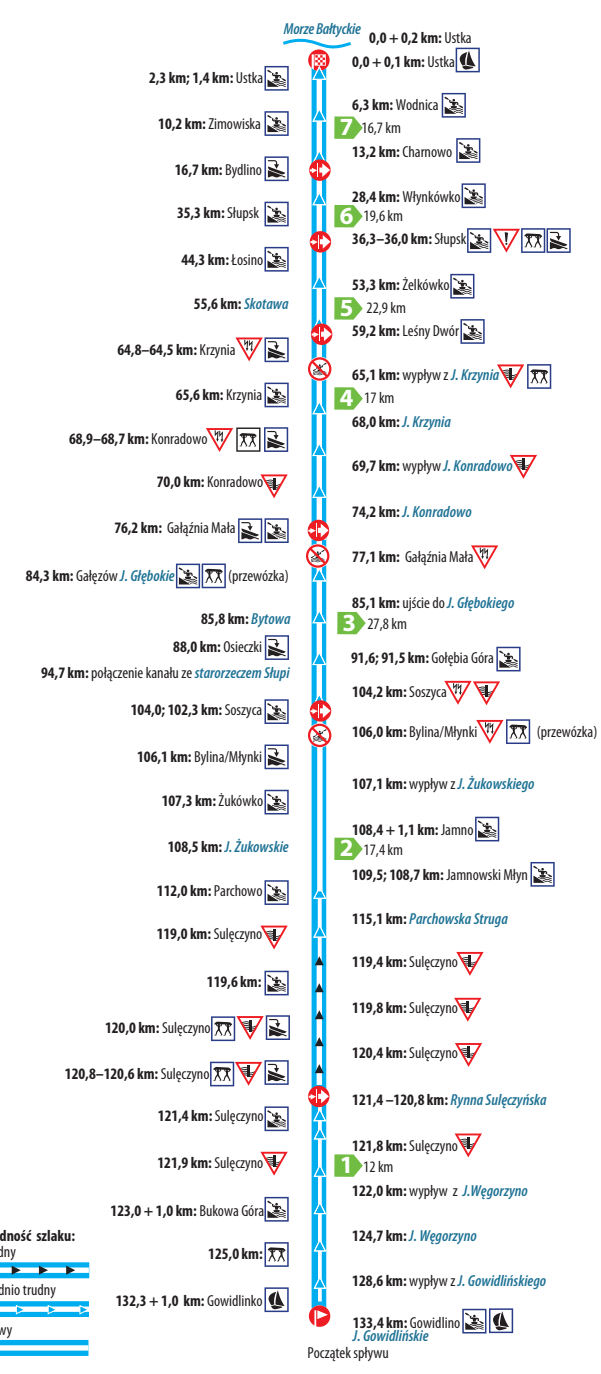
- Szlak kajakowy, kierunek spływu
- Kilometr liczony w górę rzeki (w km)
- Odległość punktu do szlaku rzeki na danym kilometrze
- Początek/koniec odcinka szlaku
- Początek/koniec dziennego odcinka szlaku
- Przystań kajakowa; przystań żeglarska
- Stacja wodna; miejsce wodowania
- Przenoska, przewózka
- Niebezpieczne miejsce; elektronaria
- Jaz, spłętzenie, próg; zakaz pływania
- Most; kładka, pomost; akwedukt; szluz
- Hodowla ryb
- Pole biwakowe; kąpielisko; plaża
- Rzeka; kanał
- Jezioro, zbiornik wodny; bagno, teren podmokły
- Kościół, klasztor; inny obiekt sakralny; kapliczka
- Zamek; muzeum; pomnik
- Pałac, dwór; zabytkowy park; leśniczówka
- Młyn; inny zabytek; ciekawy obiekt krajoznawczy
- Posterunek policji; szpital, przychodnia; apteka
- Market; sklep spożywczy; poczta
- Obiekt noclegowy; gastronomia; bankomat
- Informacja turystyczna; wiata turystyczna; miejsce odpoczynku
- Parking; przystanek autobusowy; Miejsce Obsługi Rowerzystów
- Wieża widokowa; punkt widokowy; stadion, boisko
- Rezerwat przyrody; pomnik przyrody
- Teren zabudowany; teren przemysłowy; piasek
- Las; park; łąka
- Sad, ogród; inny teren zielony; cmentarz
- Autostrada
- Droga ekspresowa
- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa; droga lokalna
- Droga polna, leśna
- Linia kolejowa; stacja
- Nieczynna linia kolejowa
- Lotnisko
- Granica województwa
- Park narodowy
- Park krajoznawczy

Przebieg szlaków oraz schematy przenoszek mają charakter orientacyjny

- Długość szlaku Stupia: **133,6 km**
- Liczba przenoś: **6 i 2 przewózki**
- Liczba dni: **7**
- Liczba przystani kajakowych: **23**
- Rekomendowana trasa spływu: **Gowidolino (km 133,4) – Ustka (km 0,0 + 0,2)**
- Trudność: **szlak średnio trudny i średnio uciążliwy, szlak trudny (km 121,4–119,8; Rynna Sulęczyńska), szlak łatwy (km 112,0 – 106,0 Parchowo – Bylina)**
- Propozycje etapów spływów:
 - Gowidolino – Sulęcyno (12 km)
 - Sulęcyno – Bylina / Młynki (17,4 km, przewózka do Soszycy)
 - Soszycy – Golebia Góra – Jezioro Głębokie (27,8 km, przewózka do Gałąźni Małej)
 - Gałąźnia Mała – Leśny Dwór (17 km)
 - Leśny Dwór – Słupsk (22,9 km)
 - Słupsk – Bydliń (19,6 km)
 - Bydliń – Ustka (16,9 km)

Określana mianem „rzeki z prądem” **Stupia** należy do najciekawszych rzek Pomorza. Wypływająca z kaszubskich wzgórz położonych na południe od Sierakowic, od Gowidlina na długości ponad 120 kilometrów jest znaną i atrakcyjną, choć miejscami dość trudnym szlakiem kajakowym. W górnym biegu przepływa przez duże Jezioro Gowidlińskie i kilka mniejszych jezior. W okolicach Sulęcyna znajduje się znany, przełomowy odcinek zwany „Rynną Sulęczyńską”.

Środkowa część Stupia, od Sulęcyna do Słupska, to porośnięta głównie lasami, rzadko zasiedlona przez ludzi dolina. Rzeka płynie wartko wśród dzikiej przyrody, sporo w niej „zwatek” i sztucznych przeszkód, dlatego pływanie kajakiem wymaga pewnego doświadczenia. Na skutek budowy elektrowni wodnej koryto Stupia uległo poważnym zmianom. Z uwagi na brak możliwości pływania po kanałach doprowadzających wodę do elektrowni wodnych w Soszycy i Gałąźni Małej, konieczne są dwie przewózki na odcinkach: Osada Młynki – Soszycy oraz przystań na Jeziorze Głębokim (okolice wsi Gałęzów) – Gałąźnia Mała. Po tej drugiej przewózce dalszy spływ można kontynuować z przystani kajakowe w Gałąźni Małej położonej przy moście drogowym, na której znajduje się tzw. „Kamień Papięski” – jeden z 10 kamieni upamiętniających spływ Stupią z 1964 roku, w którym udział brał Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II.

W **Gałąźni Małej** znajduje się największa elektrownia wodna na Stupie – Gąskowo, wybudowana w latach 1912–1914. Jej architektura w połączeniu z malowniczym położeniem przypomina pałac na wodzie. Charakterystycznym elementem elektrowni są dwa potężne, zielone rurociągi, które doprowadzają wody Stupia na 5 turbin znajdujących się w budynku. Warto spacerować się **ścieżką przyrodniczą „Gałąźnia Mała”**, mającą swój początek na przystani kajakowej. Na jej trasie znajdziemy wiele atrakcji, opisanych na tablicach informacyjnych. Należą do nich m.in. kościołek z XIX wieku, zamek wodny zamykający otwarty kanał i wprowadzający wody Stupia w system podziemnych sztolni i rur, przede wszystkim zaś urokliwy **rezerwat przyrody „Dolina Huczka”**. W nim, obok wczesnośredniowiecznej osady, podziwiać można cenne siedliska przyrodnicze, chronione rośliny oraz wyerodowane formy terenowe, przenoszące nas w krajobraz górski.

Poniżej elektrowni Stupia wraca do starego koryta, przyjmując także wody płynące również starym korytem **Kamienicy**. Rzeka staje się wyraźnie większa i szersza. Płynie początkowo szybko szeroką doliną przez

lasy. Jednak nurt po kilku kilometrach zwalnia, ponieważ rozpoczyna się długie **rozlewisko** przed kolejną elektrownią. Jest to sztuczny zbiornik wodny **Konradowo**.

W 1923 roku wybudowano na Stupie zapórę ziemną, dzięki której powstał zbiornik zaporowy **Konradowo**. Ze zbiornika doprowadzono wody Stupia kanałem o długości 950 m do wybudowanej w latach 1922–1924 **elektrowni wodnej Strzegomino**. W budynku elektrowni znajdują się trzy turbozespoły o łącznej mocy 2310 kW. Do produkcji prądu wykorzystano 14 metrowy spód wody.

Po pokonaniu zbiornika kajakarzy czeka **przenoska** przy **elektrowni Strzegomino**. Dalej, po przepłynięciu niewielkiego odcinka rzeki po zwodowaniu kajaków rozpoczyna się kolejne rozlewisko, tym razem przed **elektrownią wodną w Krzynie**, wzniesioną w latach 1925–1926. Zlokalizowano przy niej początek ścieżki przyrodniczej „Krzynia”. Nad zbiornikiem na lewym brzegu położna jest przystań kajakowa w Krzynie.

Ze względu na elektrownię w Krzynie jest kolejna **przenoska**. Poniżej Krzynie, praktycznie aż do **Słupska** Stupia płynie swobodnie meandrując w szerokiej, otoczonej rozległymi lasami dolinie, miejscami zabagnionej. Jest to bardzo cenna przyrodniczo okolica. W **Leśnym Dworze** przy moście oraz przy siedzibie Nadleśnictwa „Leśny Dwór” urządzono dużą **przystań kajakową** z kolejnym „Kamieniem Papięskim”. W pobliżu znajduje się będąca ośrodkiem administracyjnym gminy wieś **Dębica Kaszubska**, w której funkcjonują sklepy, obiekty gastronomiczne i apteka.

Poniżej **Leśnego Dworu** do Stupia wpada jej największy prawobrzeżny dopływ – rzeka **Skotawa**. 900 metrów od jej ujścia znajduje się na niej **elektrownia wodna w Skarszewie Dolnym**. Kolejne przystanie w szerokiej, podmokłej dolinie Stupia znajdują się w **Żelkówku (Lubuń-Żelkówko)** i **Łosinie**. Przy przystani w Łosinie przebiega kolejna ścieżka przyrodnicza – „Szlakiem troci i tososia”, łatwo dostępna dla uczestników spływów.

Stupia zbliża się do Słupska, czego znakiem jest duży most obwodnicy. Dolina rzeki praktycznie do centrum **Słupska** jest niezabudowana, jej brzożi porastają drzewa, dzięki czemu płynąc przez duże miasto praktycznie się tego nie odczuwa aż do ścisłego centrum. Za mostem „czołgowym” na lewym brzegu rozpoczynają się rekreacyjne tereny **Parku Kultury i Wypoczynku**, w którym przy kompleksie sportowym urządzono dużą przystań

kajakową. Jest ona wyposażona w pole namiotowe, miejsce do odpoczynku wraz z całym zapleczem sanitarnym.

Słupsk to największe miasto na szlaku Stupia. Ponad 700 lat historii, liczne zabytki i absolutne unikaty, a wśród nich największa na świecie kolekcja dzieł Witkacego, prezentowana w otwartym w 2019 roku Białym Spichlerzu dumnie stojącym nad brzegiem rzeki. Nad miastem góruje wzniesiony w stylu gotyckim w 1507 roku Zamek Książąt Pomorskich, obecnie siedziba Muzeum Pomorza Środkowego. Charakterystyczną budowlą jest także wchodzący w skład zamkowego kompleksu młyn z XIV wieku, w którym mieści się etnograficzna część muzealnej ekspozycji. Z kajaka można podziwiać także szachulcowy budynek – Spichlerz Richtera z XVIII wieku czy Basztę Czarownic – element dawnych murów miejskich, widocznych przy niej do dziś, pełniącą w pewnym okresie funkcję więzienia dla kobiet posądzonych o czary. Będąc w Słupsku warto zobaczyć zespół zabytków Starego Miasta, ratusz z wysoką na 56 metrów wieżą czy spacerować się szlakiem słupskich niedźwiadków lub murali.

Przed **zamkiem**, w parku znajduje się **przenoska** przy tak zwanej „**Słuzie Łososiowej**”, która piętrzy wody Stupia na potrzeby 2 hydroelektrowni. Przy niej znajduje się wybudowana ponad 20 lat temu przepławka dla ryb, umożliwiająca głównie tososiom atlantyckim i trociom wędrówkę do tartłisk powyżej Słupska. W centrum miasta przy ujściu Kanału Młyńskiego wybudowano jedno z pierwszych w Polsce sztucznych tartłisk dla tosośi. Dla osób zainteresowanych walorami przyrodniczymi rzeki, Park Krajobrazowy „Dolina Stupia” przygotował aplikację na telefon „Stupia – rzeka wiedzy”. W siedzibie Parku przy ul. Poniatowskiego 4 A znajduje się ogólnodostępna, bezpłatna wystawa przyrodnicza.

Od zamku rozpoczyna się odcinek rzeki płynący wzdłuż średniowiecznych obwałowań miasta. Przez rzekę przerzucono liczne mosty i kładki. Łukowato wygięty „**Mostek Łabędzi**” zwiastuje koniec zabudowań. Z lewej strony wzdłuż rzeki jeszcze przez jakiś czas ciągnie się zabudowa przemysłowa i usługowa. Wkrótce Stupia ponownie nabiera naturalnego wyglądu. Płynie dość szybko i ma zdecydowanie więcej wody niż w górnym czy środkowym biegu. Należy uważać na zatopione w nurcie gałęzie, a nawet całe drzewa. We **Włynkówku** poniżej Słupska znajduje się kolejna **przystań kajakowa** zlokalizowana bezpośrednio przy ujściu lewobrzeżnego dopływu Stupia – Strzaki, zwanej także Basienicą.

Docierając do wsi **Bydliń** rzeka przyjmuje prawobrzeżny dopływ – Gniłą. Poniżej jej ujścia Stupia wyraźnie przyspiesza. Patrząc w koryto dostrzeżemy usypane kamienne kopce załamujące nurt rzeki – są to ślady po gniazdach tosośi atlantyckich, które mają tu największe tarlisko w dorzeczu. Rokrocznie, od października do końca grudnia na Stupie, na odcinku od Krzynie do jej ujścia w Ustce, ustanawiany jest obręb ochronny dla ochrony naturalnego tarła ryb tosośiowatych. W tym okresie należy powstrzymać się od wszelkich czynności mogących negatywnie wpływać na naturalne tarło tosośi i troci, w tym także pływania kajakiem po rzece, zwłaszcza w rejonach tartłisk. Kolejnym punktem orientacyjnym na szlaku jest wieś Charnowo (około 6 kilometrów dalej) z zabytkowym kościołem.

Na ostatnich kilometrach przed Ustką rzeka płynie już wyraźnie wolniej pośród rozległych lasów, zbliżając się do swojego ujścia. W okolicach wsi **Wodnica**, na prawym brzegu Stupia, dostępny do zwiedzania jest rezerwat przyrody „**Buczyna nad Stupią**”. Są tu też kolejne **przystanie kajakowe** w Żimowskich oraz w Wodnicy.

Wysoka, łukowa kładka rowerowa przewieszona nad rzeką jest początkiem miasta **Ustka**. Dalej, na lewym brzegu znajduje się duża **przystań kajakowa**. Rzeka przepływa pod mostem drogowym i kolejowym. Od tego miejsca staje się kanałem portowym, po którym **spływ wymaga zgody bosmanatu portu**. Należy uważać na ruch statków i falowanie. Z prawej strony rozciąga się oblegane przez turystów centrum miasta, a z lewej tereny **portu rybackiego**.

Ustka to letni kurort i uzdrowisko w jednym. Trudno wymarzyć sobie piękniejszy finał dla spływu Stupią. Piękne szerokie bałtyckie plaże, liczne hotele, restauracje, tawerny, smażalnice ryb, imprezy, ponad 100-letnia zabytkowa latarnia morska. Spacerując stworzoną w 1875 roku nadmorską promenadą, notabene ulubioną przez Otto von Bismarcka, aż trudno uwierzyć, że Ustka to także ponad 700 lat historii. Na przełomie XIX i XX wieku stała się popularnym kąpieliskiem i po dziś dzień jej rozwój związany jest przede wszystkim z turystyką. Będąc w Ustce można nadal poczuć klimat starej portowej osady, spacerując pośród rybackich chat szachulcowych. Dużą atrakcją portu są mola wschodnie i zachodnie, które obecny kształt zyskały w czasach największego rozkwitu kąpieliska. W porcie na uwagę zasługują dwie budowle – Czerwona Szopa, czyli dawna baza ratowników morskich oraz spirytusownia. Ciekawostką jest obrotowa piesza kładka nad kanałem portowym, która zamyka się dla pieszych i odsuwa na

bok, gdy trzeba przepuścić większą jednostkę pływającą. Warte zobaczenia są także: wzniesiony pod koniec XIX wieku w stylu neogotyckim kościół Najświętszego Zbawiciela, Muzeum Ziemi Usteckiej, Muzeum Chleba i Muzeum Mineratów. Obowiązkowo trzeba zrobić sobie zdjęcie z ustecką Syrenką.

Przy dobrej pogodzie spływ można zakończyć w **awanporcie**, na małej plaży po lewej stronie obrotowej kładki, dopływając niemal do samego morza. Jeżeli warunki pogodowe lub ruch statków są zbyt duże, wówczas spływ należy zakończyć na przystani przed mostami i kanałem portowym.

Końcowy kilometr Stupia w Ustce

Stupia

ABC KAJAKARZA

- Dobijanie do brzegu, wsiadanie/wysiadanie**
- » Dobijaj do brzegu pod prąd.
- » Wsiadaj/wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.
- Wywrotka**
- » Po wywrocie nie odwracaj kajaka, podprowadź go do brzegu.
- » Ratuj najpierw człowieka, potem sprzęt.
- Pamiętaj**
- » Rzeczy zabezpiecz przed zamoczeniem (wodoszczelne worki) i zgubieniem w wodzie (przywiąż).
- » Zabierz mapę szlaku (miejsca niebezpieczne, biwaki, atrakcje).
- » Weź gotówkę.
- » Natądaj telefon.
- Observacja**
- » Obserwuj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zmarszczki, fale czy wiry to zapowiedź podwodnych przeszkód do omińnięcia.
- » Obserwuj zmiany pogody.
- Zachowanie**
- » Nie wsiadaj i nie pływaj po spożyciu alkoholu.
- » Zwracaj uwagę na innych.
- » Pomagaj innym w razie potrzeby.
- » Nie przeceniaj swych sił.
- » Zachowaj ostrożność, nie pływaj samotnie.
- » Pływaj w kamizelce ratunkowej.
- » Biwakuj w bezpiecznych miejscach (nie na wyspach na rzece).
- » Śmieci pakuj w worki, zostawiaj w miejscach wyznaczonych.
- » Przed wypłynięciem zapoznaj się z trasą spływu, informacjami o rzece i pogodzie.
- » Zachowaj szlak: na prodzie grupy płynię przewoźnik, na końcu ratownik lub najsprawniejsza osada.
- » Unikaj spływania przez sztuczne progi, przenies kajak brzegiem.
- » Zapisz w telefonie numery służb ratunkowych.
- » W razie wypadku powiadom służby ratownicze.

- Ważne numery telefonów:**
- 112 (alarmowy)
 - 601 100 100 (ratunkowy nad wodą)
 - 58 3094911 (WIOŚ)
 - 52 3391100 (RZGW w Bydgoszczy)
 - 58 3261888 (RZGW w Gdańsku)
 - 91 4411200 (RZGW w Szczecinie)
 - 22 4701000 (Infolinia Wód Polskich)

